

L. A. BILL No. XVI OF 2021.

A BILL

TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN FURTHER
SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED FUND OF THE STATE
FOR THE SERVICES AND PURPOSES OF THE YEAR ENDING ON
THE THIRTY FIRST DAY OF MARCH 2022.

सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १६.

दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजुरी देण्यासाठी विधेयक.

१० (विधानसभेने दिनांक ६ जुलै २०२१ रोजी संमत केल्याप्रमाणे.)

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करून घेण्याकरिता व उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत मंजुरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे ; **त्याअर्थी,** भारतीय गणराज्याच्या बाहतराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१५ १. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०२१, असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

सन २०२१- २. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपणाऱ्या वर्षात, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या २०२२ या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलल्या सेवा व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा देतेवेळी वित्तीय वर्षासाठी यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजे तेवीस राज्याच्या हजार एकशे एकोणपन्नास कोटी, पंचाहत्तर लाख, एकतीस हजार रुपये एवढी एकूण बेरीज होणाऱ्या रकमा देता येतील व एकत्रित त्यांचा विनियोग करता येईल.

५

निधीतून
रुपये

२,३९,४९,७५,३९,०००
काढणे.

विनियोजन. ३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजुरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपणाऱ्या वर्षात अनुसूचीत दर्शविलेल्या सेवा व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोगानाचा क्रमांक (१)		कामे व प्रयोजने लेखाशिर्ष (२)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (३)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (४)	
				रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
५-६	माहिती व प्रसिद्धी	२२३०,	माहिती व प्रसिद्धी	३१,४०,९३,०००	...	३१,४०,९३,०००	...
६-७	सामान्य प्रशासन विभाग		एकूण-सामान्य प्रशासन विभाग	३१,४०,९३,०००	...	३१,४०,९३,०००	...
७-८	पोलीस प्रशासन	२०१४, २०१५, २०१०,	न्यायदान पोलीस इतर प्रशासनिक सेवा	२,६०,३८,५४,०००	...	२,६०,३८,५४,०००	...
८-९	राज्य उत्पादन शुल्क	२०३४,	राज्य उत्पादन शुल्क	६,८५,००,०००	...	६,८५,००,०००	...
९-१०	सेक्रेटरिएट आणि इतर प्रशासनिक सेवा	२०४४, २०५२, २०५७,	विक्रेय वस्तू व सेवा यांवरीला इतर कर व शुल्क सर्विवालंब्यन-सर्विसाधारण सेवा संकीर्ण सर्विसाधारण सेवा	१,०८,००,०००	...	१,०८,००,०००	...
१०-११	तुरंगा	२०५६,	तुरंगा	४,००,००,०००	...	४,००,००,०००	...
११-१२	आधिक सेवा	३००९, ३०५७,	भारतीय रेल्वे-धरण निश्चिती, सचालन, सशाधन व इतर संकीर्ण सघटना बदरे व दीपगृह	१,००,००,००,०००	...	१,००,००,००,०००	...
१२-१३	एकूण-गृह विभाग		३,०८,३९,५४,०००	...	३,०८,३९,५४,०००	...	३,०८,३९,५४,०००

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोगानाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा एकमा - (४)
--	------------------------	------------------	---

महसूल व वन विभाग

संग्रहीत वर्तने (५-६)	वर्तने (७)	२४०८, वनीकरण व कन्याजीवन २४१५, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण २५५१, डॉग्राहक क्षेत्रे एकूण-महसूल व वन विभाग एकूण-पशुसंवर्धन, दुष्प्रब्रवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	४०,००,००,००० ४०,००,००,००० ४०,००,००,००० ४०,००,००,००० ४०,००,००,०००
-----------------------------	---------------	---	--

४

कृषि, पशुसंवर्धन, दुष्प्रब्रवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

कृषि सेवा (८-३)	पीक संवर्धन २४०१, मुद व जलसंधारण २४०३, वनीकरण व कन्याजीवन २४०६, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण २४०७, पशुसंवर्धन २४०४, मत्स्यव्यवसाय २४०५, एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुष्प्रब्रवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग २४०६, सर्वसाधारण शिक्षण २४०७,	२,५०,००,००,००० २,५०,००,००,००० २,५०,००,००,००० २,५०,००,००,००० ४,००,००,००० २,८०,२९,००० २,८०,२९,००० २,८०,२९,००० २,८०,२९,०००
--------------------	---	---

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

सर्वसाधारण शिक्षण (८-२)	२,९०,६०,६३,००० २२०३,
----------------------------	-------------------------

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
एकूण-शालेय शिक्षण व कीडा विभा	२,९०,६०,६३,०००	...	२,९०,६०,६३,०००
(१)	(२)	(३)	(४)
अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमाक्र	कामे व प्रयोजने लेखांकिर्ण	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा -	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा एकूण

नगरविकास विभाग

विज्ञ विभाग

जी-२	इतर आर्थिक आणि सर्वसाधारण सेवा	२०७०, २०७१,	इतर प्रशासनिक सेवा संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	१०,००,००० १०,००,०००	१०,००,००० १०,००,०००
				... ...	... ...

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोगानाचा क्रमांक (१)		कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजुर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमांकमा - (४)	एकांकित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा एकूण (५)
				रुपये (६)	रुपये (७)
सार्वजनिक बांधकाम विभाग					
एच-३	गृहनिर्माण	२२७६,	गृहनिर्माण	१,५०,००,००,०००	...
एच-५	मार्ग व पूल	३०५४,	मार्ग व पूल	२,००,००,००,०००	...
एच-६	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यालय इमारती	२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे	५८,९८,००,०००	...
		२२०२,	सर्वशाधारण शिक्षण		
		२२०३,	त्रिव. शिक्षण		
		२२००,	कला व संस्कृती		
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य		
		२२१७,	नगरविकास		
		२२३०,	कामगार व सेवायोजन		
		२४०३,	पशुसंवर्धन		
		२४०५,	मत्सव्यवसाय		
			एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	४,८८,९८,००,०००	...
विधि व न्याय विभाग					
जे-१	न्यायदान	२०९४,	न्यायदान	५,४३,९३,०००	१५,२१,०६,०००
			एकूण-विधि व न्याय विभाग	५,४३,९३,०००	१५,२१,०६,०००

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने विनियोगजाचा क्रमांक (२)	लेखाशिर्ष मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
क्र.-६	ऊर्जा	२८०९, वीज	२८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा	२८०९-उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	२८०९
				एकूण-उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	एकूण

ग्रामविकास विभाग

एन-२	जिल्हा प्रशासन	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	१०,००,००,०००	...	१०,००,००,०००
			एकूण-ग्रामविकास विभाग	१०,००,००,०००	...	१०,००,००,०००

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

एन-२	अन्न, साठवण व वखार	२४०८,	अन्न, साठवण व वखार	१४२,०००	...	१४२,०००
			एकूण-अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	१४२,०००	...	१४२,०००

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

एन-३	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासर्वग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	१७,६२,६६,१७०,०००	...	१७,६२,६६,१७०,०००
			सर्वसाधारण शिक्षण			
			कला व संस्कृती			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

नियोजन विभाग

८	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासर्वा व अल्पसंख्या अल्पसंख्याक धार्ये कल्याण	२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासर्वा व अल्पसंख्या धार्ये कल्याण	४४,८३,५०,०००	... 88,83,50,000
---	---	-------	---	--------------	---------------------

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)		कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)		विधानसभेने मत देऊन मंगूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (४)		एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा एकूण (५)	
ओ-३	ग्रामीण रोजगार	२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२५०५,	ग्रामीण रोजगार	१,००,००,००,०००	...	१,००,००,००,०००	१,००,००,००,०००
ओ-१४	जिल्हा योजना-मुंबई शहर	२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०३,	तत्र शिक्षण	८,०००	...	८,०००	८,०००
ओ-३०	जिल्हा योजना-रायगढ	२२०४,	क्रीडा व युवक सेवा	२२०५,	कला व संस्कृती	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-१९	जिल्हा योजना-रायगढ	२२०६,	गृहनिर्माण	२२०७,	नगरविकास	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२०	जिल्हा योजना-रायगढ	२२०७,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	२२०८,	कामगार व सेवायोजन	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२१	जिल्हा योजना-रायगढ	२२०९,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२२१०,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२२	जिल्हा योजना-रायगढ	२२११,	मत्यव्यवस्था	२२१२,	मत्यव्यवस्था	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२३	जिल्हा योजना-रायगढ	२२१२,	ग्रामीणीया व लघुउद्योग	२२१३,	ग्रामीणीया व लघुउद्योग	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२४	जिल्हा योजना-रायगढ	२२१३,	सचिवालयीन-अधिक सेवा	२२१४,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२५	जिल्हा योजना-रायगढ	२२१४,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	२२१५,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२६	जिल्हा योजना-रायगढ	२२१५,	नगरविकास	२२१६,	माहिती व प्रसिद्धी	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००
ओ-२७	जिल्हा योजना-रायगढ	२२१६,	कामगार व सेवायोजन	२२१७,	कामगार व सेवायोजन	१,००,००,०००	...	१,००,००,०००	१,००,००,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)		कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मजूर केलेल्या रकमापेक्षा आधिक नसतील अशा रकमा - (४)	एकत्रित निधिवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा एकूण (५)
३३२६,	२२२५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण पोषण आहार	२२२६,	२२२५,	२२२६,
३४१३,	२२२६,	पशुसंवर्धन	२४४४,	२२२६,	२२२६,
३४०५,	२४४४,	दुग्धव्यवसाय विकास	२४०५,	२४४४,	२४४४,
२४०६,	२४०५,	मत्स्यव्यवसाय	२४०६,	२४०५,	२४०५,
२४०५,	२४०६,	वनीकरण व क्याजीवन सहकार	२४०५,	२४०६,	२४०५,
२४०१,	२४०१,	ग्रामविकासाठी विशेष कार्यक्रम	२४०१,	२४०१,	२४०१,
२४०५,	२४०५,	इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम	२४०२,	२४०२,	२४०२,
२४०२,	२४०१,	लहान पाटबंधारे	२४०१,	२४०१,	२४०१,
२४०१,	२४०१,	वीज	२४०१,	२४०१,	२४०१,
२४०१,	२४०१,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा	२४०१,	२४०१,	२४०१,
२४०१,	२४०१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग	३०५१,	३०५१,	३०५१,
३०५१,	३०५१,	बद्रे व दीपाहै	३०५४,	३०५४,	३०५४,
३०५६,	३०५६,	मार्ग व पूल	३०५६,	३०५६,	३०५६,
३४५१,	३४५१,	अतदेशीय जल परिवर्तन	३४५१,	३४५१,	३४५१,
३४५२,	३४५२,	सावितालयीन-आर्थिक सेवा	३६०४,	३६०४,	३६०४,
३६०४,	३६०४,	स्थानिक सेस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अंगीहस्तांकित रकमा देणे	२१०२,	२१०२,	२१०२,
३६०५,	३६०५,	जिल्हा योजना-पुणे	२१०३,	२१०३,	२१०३,
३६०६,	३६०६,	सर्वसाधारण शिक्षण	२१०४,	२१०४,	२१०४,
३६०७,	३६०७,	तज शिक्षण	२१०५,	२१०५,	२१०५,
३६०८,	३६०८,	क्रीडा व युवक सेवा	२१०१,	२१०१,	२१०१,
३६०९,	३६०९,	कला व संस्कृती	३४५२,	३४५२,	३४५२,
३६१०,	३६१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	३४५३,	३४५३,	३४५३,
३६११,	३६११,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	३४५४,	३४५४,	३४५४,
३६१२,	३६१२,	नगरविकास	३४५५,	३४५५,	३४५५,
३६१३,	३६१३,	माहिती व प्रसिद्धी	३४५६,	३४५६,	३४५६,

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोगानाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (४)
--	------------------------	------------------	--

एस-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	एकूण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग ३६,९३,८९,५७,०००	रुपये (५)	रुपये (६)	रुपये (७)
वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्वारे विभाग						

टी-५	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजनेवरील महसूली खर्च	२०५९, सार्वजनिक बांधकामे	५,२८,४५,५८,०००	... ५,२८,४५,५८,०००
		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण		
		२२०४, क्रीडा व युवक सेवा		
		२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य		
		२२११, कुटुंबकर्त्याण		
		२२१५, पाणी पुरवठा व स्वच्छता		
		२२१९, नगरविकास		
		२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासर्वां व अल्पसंख्यक यांचे कल्याण		
		२२३०, कामगार व सेवायोजन		
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण		
		२२३६, पोषण आहार		
		२४०९, पीक संवर्द्धन		
		२४०३, पशुसंवर्धन		
		२४०५, मत्यव्यवसाय		
		२४०६, वनीकण व कन्याजीवन		

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)		कामे व प्रयोजने लेखाशिर्ष (२)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (३)		एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा एकूण (४)	
				रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
२४२५,	सहकार	२४२५,	सहकार	२४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम	२४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम
२५०९,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम	२५०९,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम	२५०९,	ग्रामीण रोजगार	२५०९,	ग्रामीण रोजगार
२५०६,	लहान पाटबंधारे	२५०२,	लहान पाटबंधारे	२८०९,	वीज	२८०९,	वीज
२८१०,	नवीन व नवीकरणीय उर्जा	२८१०,	नवीन व नवीकरणीय उर्जा	२८५१,	ग्रामेयोग व लघुउद्योग	२८५१,	ग्रामेयोग व लघुउद्योग
२८१२,	उद्योग	२८१२,	उद्योग	३०५४,	मार्ग व पूल	३०५४,	मार्ग परिवहन
३०५५,	मार्ग परिवहन	३०५५,	मार्ग परिवहन				
				एकूण-आदिवासी विकास विभाग	५,३८,४५,५४,०००	३८,४५,५४,०००	५,३८,४५,५४,०००
					१,२९,०३,०००	१,२९,०३,०००	१,२९,०३,०००
					१,७१,५२,४७,०००	१,७१,५२,४७,०००	१,७१,५२,४७,०००
कै-१	ब्याज प्रदाने	२०४४,	ब्याज प्रदाने	२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा	१,२९,०३,०००	१,२९,०३,०००
कै-२	सहकार	२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	१,२९,०३,०००	१,२९,०३,०००
		२४०६,	वनीकरण व क्याजीवन	२४०६,	वनीकरण व क्याजीवन		
		२४२०,	सहकार	२४२०,	सहकार		
		२४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम	२४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम		
		२८५१,	ग्रामेयोग व लघुउद्योग	२८५१,	ग्रामेयोग व लघुउद्योग		
		३४५२,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	३४५२,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा		
		३४५६,	नागरी पुरवठा	३४५६,	नागरी पुरवठा		

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

(कलमे २ व ३ पहा)

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विद्यानसमेने मत देऊन मंजुर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (५)
झोडपण-१ सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	₹९,२९,०००	...
		एकूण-मराठी भाषा विभाग	₹९,२९,०००	...
		एकूण-प्र-महसूली लेखावरील खर्च	१,३४,८५,०८,५४,०००	१०,९९,८५,०००
		बी-भांडवली लेखावरील खर्च		१,३४,९६,०९,४४,०००
		गृह विभाग		
बी-१० आर्थिक सेवावरील भांडवली खर्च	४०५५, ४०७०, ५००२, ५०५५,	पोलिसावरील भांडवली खर्च इतर प्रशासनिक सेवावरील भांडवली खर्च, भारतीय रेल्वे यावरील भांडवली खर्च (वाणिजिक मार्ग) मार्ग परिवहन यावरील भांडवली खर्च	१८,००,००,००० ...	१८,००,००,०००
		एकूण-गृह विभाग	१८,००,००,०००	...
		महसूल व वन विभाग		
सो-९ इतर प्रशासकीय व सामाजिक सेवा यावरील भांडवली खर्च ४२३५, ४२५०, ६२४५,		सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यावरील भांडवली खर्च इतर सामाजिक सेवा यावरील भांडवली खर्च नैसर्गिक आपातीक्या निवारणासाठी कर्ज	१,००,४४,००० ...	१,००,४४,०००
		एकूण-महसूल व वन विभाग	१,००,४४,०००	१,००,४४,०००

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोगाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा एकमा - (४)
--	------------------------	------------------	---

कृषि, पशुसंवर्धन, दुष्प्रवासाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

कृ॒-८	पशुसंवर्धनावरील भांडवली खर्च	४४०३.	पशुसंवर्धनावरील भांडवली खर्च	१०६,००,००,०००	...	१०६,००,००,०००
			एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुष्प्रवासाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	१०६,००,००,०००	...	१०६,००,००,०००

नगरविकास विभाग

एफ-५	सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	४२१७, ५४७५,	नगरविकासावरील भांडवली खर्च इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवावरील भांडवली खर्च	१०६,८०,००,०००	...	१०६,८०,००,०००
			एकूण-नगरविकास विभाग	१०६,८०,००,०००	...	१०६,८०,००,०००

वित्त विभाग

जी-९	सार्वजनिक कर्जे व आतरशब्दीय तडोजे	६००३, ६००४, ७८१०,	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण केंद्र शासनाकडून कर्जे व आगाड रकमा आंतरराज्यीय तडोजे	९,०००	...	९,०००
			एकूण-वित्त विभाग	९,०००	...	९,०००

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)		कामे व प्रयोजने लेखाशिर्ष (२)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा एकूण (३)		एकूणित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा एकूण (४)	
				अधिक नसतील अशा एकमा - (५)			
एच-१०	सामाजिक सेवा आणि आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	४२९६,	गृहनियंत्रणावरील भांडवली खर्च	३८,००,०९,०००	३८,००,९०,०९,०००	३८,००,९०,०९,०००	३८,००,९०,०९,०००
		४१९१,	पूरनियंत्रण प्रकल्पावरील भांडवली खर्च				
		५०५४,	मार्ग व पूल यावरील भांडवली खर्च				
एच-८	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यालय इमारती यावरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	३२,०८,०२,०००	३२,०८,०२,०००	३२,०८,०२,०००	३२,०८,०२,०००
		४२०३,	शिक्षण, क्रीडा, करा व संस्कृती यावरील भांडवली खर्च				
		४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च				
		४२१०,	नगरविकासावरील भांडवली खर्च				
		४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यावरील भांडवली खर्च				
		४२३०,	इतर सामाजिक सेवा यावरील भांडवली खर्च				
			एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	३८,३२,०८,०३,०००	३८,३२,०८,०३,०००	३८,३२,०८,०३,०००	३८,३२,०८,०३,०००
जलसंपदा विभाग							
आय-५	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च	४४,०००	४४,०००	४४,०००	४४,०००
		४७०१,	मोठे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च				
		४७०२,	लहान पाटबंधांगवरील भांडवली खर्च				
		४७१०,	पूरनियंत्रण प्रकल्पावरील भांडवली खर्च				
		४८०१,	वीज प्रकल्पावरील भांडवली खर्च				
			एकूण-जलसंपदा विभाग	४४,०००	४४,०००	४४,०००	४४,०००
उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग							

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)		कामे व प्रयोजने लेखाशिर्ष (२)		विधानसभेने मत देऊन मंगुर केलेल्या रकमापेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा एकमा - (३)		विधानसभेने मत देऊन मंगुर केलेल्या रकमापेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा एकमा - (४)	
के-११	वीज प्रकल्पासाठी कर्ज	४८०७, ६८०९,	वीज प्रकल्पावरील भांडवली खर्च वीज प्रकल्पासाठी कर्ज	६,२०,३५,०००	६,२०,३५,०००	६,२०,३५,०००	६,२०,३५,०००
के-१२	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	६००३,	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	...	४९,५४,९५,००,०००	४९,५४,९५,००,०००	४९,५४,९५,००,०००
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग							
एन-४	सामाजिक सेवावरील भांडवली खर्च	४०९९, ४२१०, ४२२५, ४२३५, ४४०२, ४४२५,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ण व अल्पसंख्याक यांच्या कल्याणावरील भांडवली खर्च सामाजिक सुरक्षा व कर्त्याण यावरील भांडवली खर्च मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च सहकारवरील भांडवली खर्च अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ण व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्ज.	६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,०००	६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,०००	६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,०००	६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,००० ६०,००,००,०००
नियोजन विभाग							
ओ-१०	इतर ग्रामविकास कार्यक्रमावरील भांडवली खर्च	४५१५, ५४५२,	इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च पयटनावरील भांडवली खर्च	३,९०,००,००,०००	३,९०,००,००,०००	३,९०,००,००,०००	३,९०,००,००,०००
ओ-२१	जिल्हा योजना-रायगड			६,०००	६,०००	६,०००	६,०००

अनुसूची
(फ़लमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा
किंवा इतर
विनियोजनाचा
क्रमांक

कामे व प्रयोजने

୧୮

(2)

(3)

18

8

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	जिल्हा योजना-नाशिक (२)	कामे व प्रयोजने लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजुर केलेल्या रकमापेक्षा		एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा		अधिक नसतील अशा एकमा - (४)
			रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	
ओ-३७	जिल्हा योजना-नाशिक		४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	२,०००	२,०००	
			४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च	...	...	
			४२१६,	गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च			२,०००
			४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यावरील भांडवली खर्च			
			४४०२,	मूद व जलसंधरण यावरील भांडवली खर्च			
			४४०३,	पशुसंवर्धनावरील भांडवली खर्च			
			४४०५,	वनीकरण व कन्याजीवन यावरील भांडवली खर्च			
			४५१५,	इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च			
			४७०२,	लहान पाटबंधनांवरील भांडवली खर्च			
			५०५४,	मार्ग व पूल यावरील भांडवली खर्च			
			६२५०,	इतर सामाजिक सेवांसाठी कर्जे			
ओ-७५	जिल्हा योजना-अमरावती		४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	५,०००	५,०००	
			४२०२,	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यावरील भांडवली खर्च			
			४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च			
			४२१६,	गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च			
			४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यावरील भांडवली खर्च			
			४४०२,	मूद व जलसंधरण यावरील भांडवली खर्च			
			४४०३,	पशुसंवर्धनावरील भांडवली खर्च			
			४४०५,	मत्स्यबरसरायावरील भांडवली खर्च			
			४४०६,	वनीकरण व कन्याजीवन यावरील भांडवली खर्च			
			४७११,	पूर्णियंत्रण प्रकर्त्यावरील भांडवली खर्च			
			५०५४,	मार्ग व पूल यावरील भांडवली खर्च			
			६२१७,	नगर विकासासाठी कर्जे			
			६२५०,	इतर सामाजिक सेवांसाठी कर्जे			
			६२५१,	ग्रामावाया व लघुउद्योग यासाठी कर्जे			
							३,९०,००,९६,०००
							३,९०,००,९६,०००
							३,९०,००,९६,०००

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोगानाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजुर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (४)
--	------------------------	------------------	--

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

एस-३	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च ४२९०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च पक्षण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग पक्षण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्व्ये विभाग	३०,४०,००,००० ३०,४०,००,००० १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,०००
एस-४	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च ४२९०,		

वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्व्ये विभाग

एस-४	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च ४२९०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च पक्षण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्व्ये विभाग	१,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,०००
------	--	--	----------------------------------

आदिवासी विकास विभाग

टी-६	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजना यावरील भांडवली खर्च ४०५९, ४२०२, ४२२५, ४२५०, ४४०२, ४४०६, ४४२५, ४७०९, ४७०३,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यावरील भांडवली खर्च अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासक्ती व अल्पसंख्याक यांच्या कल्याणावरील भांडवली खर्च इतर सामाजिक सेवा यावरील भांडवली खर्च मृद व जालसंधरण यावरील भांडवली खर्च वनीकरण व कन्याजीवन यावरील भांडवली खर्च सहकारावरील भांडवली खर्च मोठे व मध्यम पाठबऱ्हारे यावरील भांडवली खर्च लहान पाठबऱ्हान्यांवरील भांडवली खर्च	२,००० ... २,००० ... १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,००० १,१४,६९,८३,०००
------	---	--	--

अनुसूची
(फलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंत्र केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा क्रमा - (५)
दंडी-३	सामाजिक सेवा यांवरील भांडवती खर्च	५०५४, मार्ग व पूल यांवरील भांडवती खर्च	एकूण-आदिवासी विकास विभाग एकूण-सहकार, पणन व वस्त्रोदयग विभाग	रुपये (६)
दंडी-४	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	६००३, राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	सहकारवरील भांडवती खर्च इतर कृषिविषयक कार्यक्रम यावरील भांडवती खर्च ग्रामोदयग व लघुउद्योग यावरील भांडवती खर्च इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवावरील भांडवती खर्च	रुपये (७)
दोडी-४	इतर सामाजिक सेवा यावरील भांडवती खर्च	८२३५,	सहकारवरील भांडवती खर्च इतर कृषिविषयक कार्यक्रम यावरील भांडवती खर्च ग्रामोदयग व लघुउद्योग यावरील भांडवती खर्च इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवावरील भांडवती खर्च	रुपये (८)
दोडी-५	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यावरील भांडवती खर्च	४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यावरील भांडवती खर्च	रुपये (९)

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	(१)	शेवटी-४ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक पांचा कल्पणावरील 'भाडवली' खर्च	४२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक पांचा कल्पणावरील 'भाडवली' खर्च	५०,००,००,०००	... ५०,००,००,०००
अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	(२)	एकूण-बी-भाडवली लेखावरील खर्च	८६,९१,४२,६३,०००	४४,६२,२३,२४,०००	४६,५३,६५,४७,०००	२,३१,४९,०५,३९,०००
अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	(३)	एकूण-अल्पसंख्याक विकास विभाग	७५,००,००,०००	४४,६२,२३,२४,०००	४६,५३,६५,४७,०००	२,३१,४९,०५,३९,०००
अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	(४)	विधानसभेने मत देऊन मंडूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा -	लेखाक्रिए	विधानसभेने मत देऊन मंडूर केलेल्या रकमापेक्षा केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण-विधानसभेने मत देऊन मंडूर केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण-विधानसभेने मत देऊन मंडूर केलेल्या रकमापेक्षा

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व अनुच्छेद २०५ यानुसार २०२१-२२ या वर्षाच्या संबंधात विवक्षित सेवा व प्रयोजने यांवरील पूरक खर्च भागविण्यासाठी आवश्यक रकमांचे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून विनियोजन करण्याकरिता तरतूद करण्यासाठी हे विधेयक मांडण्यात येत आहे.

रकमा खाली दर्शविण्यात आल्या आहेत :—

	रुपये
(ए) महसुली खर्च .. .	१,३४,९६,०९,४४,०००
(बी) भांडवली खर्च .. .	९६,५३,६५,८७,०००
एकूण .. .	<hr/> २,३१,४९,७५,३१,०००

मुंबई,
दिनांक ६ जुलै २०२१.

अजित पवार,
उप मुख्यमंत्री.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ अन्वये राज्यपालांची शिफारस

(महाराष्ट्र शासन, विधि व न्याय विभाग, आदेशाची प्रत)

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ यांच्या खंड (१) अन्वये महाराष्ट्राच्या राज्यपालांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तींचा वापर करून, ते महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन विधेयक, २०२१ पुरःस्थापनार्थ घेण्याबाबत महाराष्ट्र विधानसभेस शिफारस करीत आहेत.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

[सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १६.]

[दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या
सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित
निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे
विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजुरी
देण्यासाठी विधेयक.]

[श्री. अजित पवार,
उप मुख्यमंत्री.]

[विधानसभेने दिनांक ६ जुलै २०२१ रोजी
संमत केल्याप्रमाणे.]

राजेन्द्र भागवत,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.